

ESPOON HANNUSJÄRVEN SUOJELU RY 20 VUOTTA

Täysin sydämin Hannusjärven ja Hannusmetsän puolesta
20 vuotta – 15 800 talkootuntia – 63 500 euroa

Hannusjärven suojeluyhdistys (Hansu) vuodesta 1998

Hannusjärven perinnekulttuurimaisema syntyi 1935–1937, kun sukujemme isovanhemmat rakensivat tänne kesämökkinsä. Kansikuvan maisema on pysynyt samana 80 vuotta (paitsi että puut ovat kasvaneet).

17.5.1998 me Hannusjärven ranta-asukkaat perustimme suojeluyhdistyksen, koska järven tila oli selvästi huonontunut: talvisin oli kalakuolemia ja kesällä uistinviita valtasi yhä suuremman osan järvestä. Asetimme tavoitteeksi erämaajärven säilymisen virkistyskäyttöön sopivana tuleville sukupolville.

Talkootunteja on kertynyt 15 800, joista noin puolet on tehty ulkotöissä ja puolet suunnittelu-, selvittely- ja edunvalvontatehtävissä.

Olemme oppineet, että järveen liittyvät luonnon prosessit ovat monimuotoisia ja että ihmisten kannalta vääränlaisien prosessien pysäyttäminen ja niiden kääntäminen myönteisiksi on erittäin haasteellista.

Tällä maisemalla on monta mahdollista tulevaisuutta. Osaan niistä ihminen ei voi vaikuttaa. Ihmisten päätöksillä on silti suuri merkitys. Vastuu elinympäristön ylläpidosta ja kehittämisestä on sekä meillä paikallisilla asukkailla että Espoon kaupungin päättäjillä, suunnittelijoilla ja toimeenpanijoilla. Erityisesti on huolehdittava tärkeiden, luonnonmukaisten alueiden säilymisestä tuleville sukupolville.

Hannusjärvi – jännittävä sirpale Etelä-Espoon luonnonhistoriaa

2 300 vuotta vanha Hannusjärvi on ai- noa Etelä-Espoon mantereella sijaitseva järvi. Sen pinta-ala on 6,1 hehtaaria ja keskisyvyys 1,6 metriä. Hannusjärven lähiympäristössä alkoi viljan viljely noin 1000 vuotta sitten.

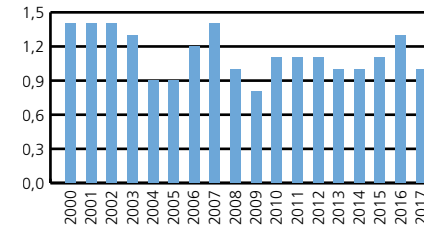
Hannusjärven valuma-alue on kriittisen pieni. Järvi tarvitsee kaiken siltä valuvan veden, mutta ei pintavaluntana vaan maakerrosten läpi suotautuneena. Valuma-alueen vettä läpäisemätöntä pintaa ei saa lisätä merkittävästi, eikä pinta- valunta saa lisätä kiintoaine- ja ravinne- kuormitusta.

Hannusmetsän huomassa

Hannusmetsä on monessa suhteessa todella tärkeä lähimetsä, joka on säilytettävä luonnonvaraisena:

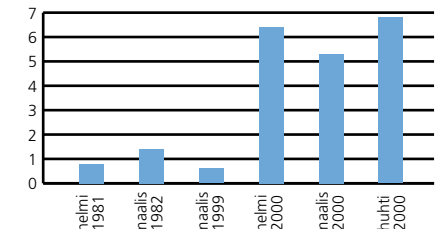
- Se kattaa merkittävän osan Hannusjärven pienestä valuma-alueesta (36 ha).
- Järvi ja metsä muodostavat yhdessä ainutlaatuisen ja monipuolisen erämaatyypin luontokohteen.
- Se on terveyden lähde lähialueen asukkaille: sienestys-, marjastus- ja ulkoilu- maasto.
- Se on merkittävä maaperän ja kasvillisuuden hiilivarasto ja torjuu melun sekä liikenteen päästöjen leviämistä asuinalueille.
- Se soveltuu parhaiten organisoimatomaan virkistyskäyttöön, jossa suojeluyhdistyksen perustamat ja hoitamat luontopolut ohjaavat liikkumista.
- Sen merkitys kasvaa, kun lähialueen uusiin taloihin muuttaa monta tuhatta asukasta.

Näkösyyvyys metriä

Näkösyyvyys kuvastaa vedessä olevan ravinteiden määrää. Jos se on alle metrin, järvessä on ongelmia. Mittauksissa näkyy kaksi huolestuttavaa jaksoa. Vuosien 2004–2005 arvot johtuivat järven päässeestä likaisesta vedestä. Syynä olivat rakentaminen ja Espoon tekemä liian raju ojan perkaus Hannusmetsä-kadun varrella. 2008–2009 järveä ruopattiin paljon ja veteen sekoitettiin ravinteita. Järveä pitää siis hoitaa huolella.

Happipitoisuus mg/l metrin syvyydessä

Happipitoisuuden pitäisi olla yli 4 mg/litra. Aloitimme hapetuksen vuoden 1999 syksyllä, ja muutos happipitoisuudessa oli alusta alkaen merkittävä. Käytännössä happea on ollut yli tavoitearvojen hapettamisen aloittamisen jälkeen. Talviset kalojen joukkuo- lemat ovat loppuneet ja ravinteiden liukeneminen veteen talvella on vähentynyt.

Tutkimuksia ja selvityksiä

Aluksi laadimme 5-vuotissuunnitelman, jonka mukaan tilasimme tutkimuksia ja aloimme toimia. Aloitimme vuotuiset näkösyyvyys-, happi- ja fosforimittaukset. Suoritimme koekalastuksen ja teetimme pohjan sedimenttitutkimuksen, mesoeläintutkimuksen, purotutkimuksen sekä järven valuma-alue selvityksen, johon sisältyi ehdotukset suojelutoimenpiteiksi.

Vuonna 2000 Espoon Ympäristökeskus teetti selvityksen ”Rakennetun ympäristön vaikutus Hannusjärven tilaan” sekä ehdotuksen vaikutusten vähentämiseksi ja tulevien paineiden ehkäisemiseksi. Osana laajempaa akateemista tutkimusta saimme tietää järven kuroutumishistorian ja lähimenneisyyden ympäristön muutokset Hannusjärven pohja- sedimentin kuvastamana.

Lisäksi olemme olleet osana Espoon ympäristökeskuksen tilaamia vuotuisia tutkimuksia.

Hellää hoitoa ja kunnostusta

Jokatalvinen ja usein myös keskikesällä toteutettu hapetus ilmastimen avulla aloitettiin talvella 1999/2000.

Hoitokalastus aloitettiin 1999. Kalastusta on tehty paunetella, rysällä ja nuotalla ja vuodesta 2008 katiskoilla. Lisäksi haukia on istutettu kolmena vuonna.

Niittotalkoita on järjestetty vuosittain, ja biomassaa on poistettu yhteensä 250 kuutiota.

Pienimuotoista rantojen ruoppausta on tehty kesästä 2003 alkaen ja 2007–2008 toteutettiin kattavampi ruoppaus geotuubimenetelmällä.

Havaintoja työemme tuloksista

Ilmastimen hankinta oli tärkeä investointi. Happipitoisuuden laskeminen jään alla alle 4 mg/l on kriittistä kaloille. Järvi oli ollut hapetuksen alkamiseen saakka talvisin lähes hapeton ja kaloja kuoli useana talvena. Aloitimme hapetuksen marraskuussa 1999. Sen jälkeen kalakuolemia ei ole esiintynyt.

Niittokoneen ja veneen hankinta olivat niin ikään kannattavia hankintoja.

Ensimmäisinä vuosina kasvumassaa oli runsaasti. 1998 poistettiin 60 kuutiota. Kasvu jatkui voimakkaana vielä 1999. Silloin niitettävää riitti 55 kuutiota, mutta sen jälkeen työemme tulokset alkoivat näkyä. Vuonna 2000 keräsimme 22 kuutiota ja 2001 8 kuutiota. Siitä lähtien niitettävää on ollut vuosittain noin 8 kuutiota.

Viime vuosina ”roskakalat” on viety Korkeasaareen kuuteille.

Ilmastin ei hapetin työssään

KIITOS AVUSTA!

Kiitämme kaikkia yhteistyökumppaneita, jotka ovat osallistuneet talkoisiin, tukeneet yhdistystämme taloudellisesti ja henkisesti.
Erityiskiitos Riilahden Toimintakeskukselle talkoapanostuksestanne.

Suurimmat tukijamme ovat olleet
Espoon kaupungin Ympäristökeskus/ympäristölautakunta, Tekninen keskus,
Suomen luonnonsuojeluliitto sekä Progamma Oy.

Voitte tukea toimintaamme liittymällä kannatusjäseneksi
ja ostamalla Hannusjärvikortteja.
Tarkempia tietoja toiminnastamme, tutkimuksista, Hannusjärvestä ja -metsästä:
www.hannusjarvi.fi sekä Facebook: Hannusjärven suojele ry
Sähköposti: hallitus@hannusjarvi.fi